No. 1688 Zaterdag 6 Mei 1916. 33ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag. Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
Waterkant No 4, Overzijde.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.— Afzonderlijke nummers fl. 0.15. Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Onze Begrooting

IN DEN

Kolonialen Raad.

Eindverslag.

Een lid merkte op, dat het Voorloopig Verslag betreffende deze ontwerp-verordening niet juist teruggeeft wat in de Afdeelingen over den nood is gezegd geworden; hij constateerde, dat hetgeen hij aldaar gezegd had door eenige andere leden werd beaamd.

Door een lid werd de vraag gesteld of, toen de febris typhoidea laatst hier heerschte, door den geneeskundigen raad met het oog daarop geene maatregelen zijn voorgesteld en in het bijzonder geene voorstellen zijn gedaan om het verontreinigen van stegen en gangen tegen te gaan, en zoo ja, op welken datum die voorstellen zijn gedaan.

Algemeen werd gevraagd de leden van den Raad vóór de openbare behandeling der begrooting in kennis te willen stellen met de laatste verslagen van den Inspecteur voor het onderwijs en van de Schoolcommissie.

De argumenten, aangevoerd in de Memorie van Antwoord, hebben een der enkele leden, die in het Voorloopig Verslag een voorstel in dien geest hebben gedaan, niet kunnen overtuigen, dat de politie niet in een rechts— en een straatpolitie zou kunnen worden gesplitst. Gaarne zou hij de bezwaren willen vernemen, die er uit een militair oogpunt bestaan tegen het voortduren der tegenwoordige organisatie met die verdeeling.

Hij stelde voor een aantal manschappen onder de bevelen van den Procureur-generaal als hoofd van het Openbaar Ministerie te stellen ten dienste van de justitie en een officier, die onmidellijk onder de bevelen van den Gouverneur zal staan, aan het hoofd der straatpolitie te plaatsen.

Het feit, dat dan het Regeeringsreglement gewijzigd zal moeten worden, levert, naar zijne meening, toch geen bezwaar op, waar het hier gaat, om eene groote besparing te verkrijgen op eene instelling, die goed georganiseerd kan worden zonder de groote uitgave, die thans wordt voorgesteld.

Een officier-commissaris met de vereischte rechtskennis of die zich spoedig met de wetten vertrouwd kan maken, zal wel niet zoo moeilijk zijn te krijgen, als maar het salaris in overeenstemming is met de eischen, die gesteld worden, oordeelde het lid aan het woord.

Een lid vroeg of er geen vergissing is in het opgegeven aantal van 2202 honden, die in de laatste vijftien maanden zouden zijn afgemaakt. In 1915 is er voor slechts ongeveer 240 honden belasting betaald. Er zouden dus negen maal zooveel honden zijn afgemaakt.

Door dat lid werd volgehouden, dat de klachte over overlast, veroorzaakt door onbeheerde honden, volstrekt niet overdreven is.

Waar de stank in het gebouw van de inspectie der belastingen ondragelijk moet zijn voor de ambtenaren, die daarin werkzaam moeten zijn en ook zeer onaangenaam is voor het publiek, kon een lid niet inzien waarom daar geen waterclosets kunnen worden aangebracht. Deze waterclosets kosten weinig, vooral daar het gebouw aan den Waterkant gelegen is en zeewater gebruikt kan worden. Zij zullen voldoende zijn om de hygiene te bevorderen op eene plaats, die elken dag door tal van personen bezocht moet worden.

Het lid aan het woord noemde het tonnenetelsel iets uit de oude doos en kon niet begrijpen hoe het Bestuur nu kan zeggen te overwegen of er een behoorlijk tonnenstelsel kan worden ingevoerd.

Naar aanleiding van het crediet, bij Nota van wijziging aangevraagd voor het wegnemen der glasscherven op de ringmuren om 's Landshospitaal, werd door een lid gevraagd of, indien glasscherven op andere gouvernements-eigendommen voorkomen, het niet noodzakelijk is ook die te verwijderen.

Daar het Bestuur, blijkens de toelichting, het uit een hygienisch oogpunt bepaald noodig acht, dat de glasscherven waarvan er sprake is, worden weggenomen, gaf het lid aan het woord dringend in overweging eene verordening in het leven te roepen, waarbij het hebben van glasscherven op particuliere muren wordt verboden.

In het vertrouwen, dat het Bestuur de hierin gestelde vragen hetzij vóór, hetzij op de openbare zitting wel zal willen beantwoorden, acht de Commissie van Rapporteurs, in overleg met de Voorzitters der Afdeelingen, de openbare behandeling van dit ontwerp genoegzaam voorbereid.

Aldus vastgesteld op Curaçao, den 29n. April 1916.

De Rapporteurs,

J. C. B. FORBES.

F. W. P. WINKEL.

Verslag.

De openbare behandeling der Begrooting had Donderdagavond plaats onder groote belangstelling van het Publiek.

De Edelachtbare Heer MY. S. L. MADURO bekleedde voor het laatst den Voorzitter-stoel, welken hij volle 12 jaren innam met eere.

Alle leden waren aanwezig behalve de Heer E. M. PENSO

Als Gemachtigden van het Bestuur hadden plaats genomen, de Heer Procureur-Generaal, de Heer Administrateur van financiën, de Heer Directeur van het Departement van Openbare Werken en de Heer Landbouwkundige.

Nadat de notulen der vorige vergadering waren goedgekeurd, deelde de Voorzitter mede, welke stukken waren ingekomen.

Na voorlezing der machtiging van de Afgevaardigden van het Bestuur, heette de Heer MADURO deze Heeren welkom, hun de verzekering gevend, dat de Raad met belangstelling zou aanhooren al wat H. H. H. Ed. zeggen zouden.

Ook was ingekomen een verzoek van den Gouverneur om de nieuwe Verordening omtrent Begraafplaatsen en Begrafenissen voorloopig te willen aanhouden. Dit verzoek deed de Gouverneur na overleg gepleegd te hebben met den Adviseur van den gezondheidsdienst in de Kolonie. Aan het verzoek van den Gouverneur zou gevolg worden gegeven.

Alsnu werden de algemeene beraadslagingen, betreffende de algemeene beschouwing over de nieuwe begrooting geopend verklaard.

De Heer C. S. GORSIRA JPEz vroeg het eerst het woord. Spreker had gemeend, dat deze begrooting zonder eenige discussie zou kunnen worden aangenomen. Immers, eerst als de reuzenstrijd, volgens den een om recht en vrijheid, volgens den ander slechts om de eer begonnen, beëindigd zal zijn, kan men den toestand waarin wij leven zullen, overzien. Eerst na den oorlog zullen de nieuwe ideeën baan breken, eerst na den oorlog zal men eenig begrip krijgen van den grooten ommekeer op scheepvaart en handelsgebied. Bij dat schouwen in de verte ziet de Heer GORSIRA een heerlijk visioen, de rooskleurige toekomst van Curaçao. De ontwikkeling der Kolonie is stijgende en als weerkaatsing daarvan treft men in de nieuwe begrooting de verschillende posten voor nijverheid, landbouw, onderwijs, politie. Groote bedrijvigheid heerscht er in onze haven, die nu onder goede leiding van den tegenwoordigen Directeur van Openbare Werken verbeterd wordt. Gaarne zou spreker hooren, hoe het nu eigenlijk staat met onze havenwerken. Is er hoop, dat we op tijd klaar komen? Zullen we het werk kunnen uitvoeren onder eigen beheer, of zal het worden aanbesteed?

De kritiek met hare gezellinnen, zelfzucht, afgunst, lichtgeloovigheid, kan niet verhinderen, dat de toekomst ons blijde tegenlacht en we gegronde hoop koesteren op een algemeene opleving in onze Kolonie.

Ten slotte verheugt zich Spreker dat de verbetering der salarissen voor ondergeschikte ambtenaren reeds de volle aandacht van het Bestuur heeft. Hij zou tot eenigen spoed willen aansporen. De beste krachten gaan voor den Kolonialen dienst verloren, omdat jongens met goede capaciteiten elders beter betaald worden.

De Heer F. W. P. WINKEL verklaart, dat volgens de verslagen van den Inspecteur en van de Schoolcommissie de resultaten te wenschen over laten en op de Hendrikschool bepaald treurig te noemen zijn. Dat is nu al het tweede verslag, dat het onderwijs slecht noemt en dit tweede verslag schildert den toestand nog donkerder dan het eerste. De Raad gaat vrij uit; altijd heeft de Raad over het onderwijs geklaagd. Maar het Bestuur wilde niet luisteren en bleef zich maar verbeelden, dat het onderwijs goed was. Al dien tijd werd er ook niets gedaan om de verkeerde toestanden te verbeteren, al die jaren zijn verloren voor het onderwijs. Thans beaamt de schoolcommissie zelve, dat de scholen slecht zijn. Zal er nu verbetering worden aangebracht? Laat men dan ook medezeggingschap geven aan de ouders bij de samenstelling der schoolcommissie.

Op Aruba heeft men het vreemde geval, dat een der landraden om een persoonlijk verschil met een onderwijzer de school niet meer komt inspecteeren. Die landraad schiet te kort in zijn plicht.

Spreker blijft beweren, dat de voorgestelde reorganisatie der Politie verkeerd zal werken. Een militair hoofd acht hij beter dan een rechterlijk ambtenaar. Het hoofd van politie moet veel meer op straat zijn. Hij moet veel meer persoonlijk alles nagaan en niet slechts steunen op rapporten van ondergeschikten.

Het gebouw der Inspectie van de Belastingen is een der gebouwen, welke het meest bezocht worden door vreemdelingen. De stank in dat gebouw geeft al een heel slechten indruk. Meermalen is daar door vreemdelingen over geklaagd. Waarom geen W. C. in plaats van het verouderde tonnenstelsel?

De Heer WINKEL dankt den Gouverneur voor de toezegging, dat de algemeene begraafplaats er komen zal, maar Spreker had gaarne gezien, dat er geld voor op de Begrooting was uitgetrokken.

Ook meent dit Lid de aandacht van het Bestuur te mogen vestigen op den lagen prijs der gewone stroohoeden. Die hoeden worden tegen 22½ à 25 cts. verkocht. Aan stroo betalen de vlechtsters 15 cts., zoodat er ternauwernood een dubbeltje verdienste per dag overblijft. Kan het Bestuur niet zorgen, dat die arme menschen wat meer verdienen dan 10 cts. per dag?

Spreker houdt vol, dat het jammer is, dat de Adviseur voor visscherijzaken niet gehandhaafd bleef.

De aanvrage van eenige Leden van den Kol. Raad om aan Buitenlandsche Geneesheeren bevoegdheid te willen verleenen in de geheele kolonie te praktiseeren bedoelde niet alleen de Surinaamsche Doktoren, daar er ook Amerikaansche en Canadeesche Geneesheeren in de Kolonie werkzaam zijn.

De Heer J. C. B. FORBES verzoekt het Bestuur een aanvang te willen maken met het verplaatsen der pachters, die in de onmiddellijke nabijheid der groote plantages wonen. Spreker hoopt nu weer niet te moeten hooren, dat die verplaatsing geen voortgang kon hebben wegens gemis aan dakbedekking. Maisstokken zijn bij de plantage-eigenaren te verkrijgen.

De Heer E. S. LANSBERG acht het van geen nut terug te komen op de toestanden van 14 en 15. De aandacht werd er weder op gevestigd in de Tweede Kamer door den Heer KLEEREKOOPER.

Nogmaals wil de Heer LANSBERG herhalen, dat die toestand schromelijk overdreven is. Slechts in sommige gezinnen had men werkelijke gevallen van nood, de andere hadden het misschien iets armer dan gewoonlijk. Maar er is partij getrokken van die armoede, de nood werd geëxploiteerd, de toestand is als wanhopig geschilderd, alsof de menschen hier van honger stierven. Volgens een verslag in een Courant van Chicago zou de Apostolisch Vicaris van Curaçao zich aan dezelfde overdrijving hebben schuldig gemaakt. Waarom heeft het Koloniaal Bestuur die verkeerde voorstelling van zaken niet recht gezet en tegengesproken? De handel op Curaçao heeft geleden onder die dwaze berichten over onzen toestand, ons crediet werd geschaad.

Dat men toch de armoede der menschen niet erger make en niet overdrijve.

Het is een vreemd iets op Curaçao. Zoodra men een woord van cri-

BOVENWINDSCHE STEMMEN.

XI.

Wat is een bevolking, welke haar jonge krachten, steeds maar verliest door het wegtrekken naar den vreemde!

Iedere ontwikkeling, elke vooruitgang wordt er onmogelijk door gemaakt.

Het eigen leven staat stil, het volksbestaan wordt kunstmatig gerekt door het schaars toevoeren van geringe verdiensten uit het Buitenland, welke spoedig zijn verteerd.

Daar moet gezocht worden naar eigen bronnen van bestaan.

En die zijn er. Als ze maar worden schoongemaakt en uitgediept zullen ze wel overvloediger vloeien. De hoedenindustrie heeft altijd bestaan op St. Martin. De vrouwen van Simpsonsbay kennen die nijverheid.

Nu het hoedenvlechten ook naar de stad is overgebracht en meer systematisch wordt ontwikkeld, hebben we hoop, dat het ook op de Bovenwindsche eilanden tot een volksnijverheid van beteekenis zal komen.

Nog een andere industrie is inheemsch op St. Martin, vatbaar voor verbetering en uitbreiding; we bedoelen de sigarenmakerij.

Op Great Bay hebben we kennis gemaakt met de *Longtoms*, een geheel bizondere soort sigaar. De tabak is Virginia, en wordt gewasschen en ongewasschen verwerkt. Dat sigarenmaken gaat echter heel eenvoudig. Om 'n breinaald wordt een blad tabak gerold, de naald er uitgetrokken en het eind vastgebonden met een draadje.

De *Longtoms* zijn lang, dun, maar ook lekker. Daar is evenwel een te geringe omzet van, ze worden bijna uitsluitend alleen op de Bovenwinden gerookt, zoodat slechts een paar menschen wat verdienen met de sigarenmakerij.

Reclame maken voor de Longtoms, afnemers zoeken onder vrienden en kennissen, ze trachten te importeeren onder de St. Martijnsche arbeiders op Sto. Domingo en de Sabaneesche zeelui, of Bovenwinders te New York, kan een begin van uitbreiding geven aan deze industrie

Hoofdzaak zal echter wezen de verbetering van het artikel zelf.

De Longtom is te primitief van vorm. Het origineele dunne en lange mag hij gerust behouden, maar die draadjes moeten vervangen worden door tabakstengels of nerven.

De tabak moet worden gesorteerd volgens de kleur, lichtere van zwaardere soorten gescheiden afzonderlijk verkrijgbaar gesteld en netter verpakt verzonden.

Men kan zien, dat alleen maar gewerkt wordt voor de kennissen; het gaat te huishoudelijk en wordt niet behandeld als handelsartikel.

En daar moet het heen, wil het sigarenmaken een industrie worden van beteekenis.

Ons dunkt het toch zoo gemakkelijk voor jongens die op Sto. Domingo werken eens een kijkje te nemen in de sigarenmakerij aldaar, of nog beter in de moderne sigarenfabriek op Porto Rico.

De jongelui van St. Martin zijn ondernemend genoeg, maar ze denken er te weinig aan hun jonge krachten eens te besteden aan het algemeen welzijn van hun geboorteland. Als of het niet geheel en al onnatuurlijk was, maar zeer natuurlijk en vanzelf sprekend, trekken ze heel gewoon weg tegen dat ze achttien of twintig jaar worden.

Is er nu geen middel te vinden om een flinken jongen een degelijke vakopleiding te laten genieten in een goede sigarenmakerij op Sto. Domingo of Porto Rico?

Kan er geen goeden sigarenmaker worden gezocht om de algemeene leiding op zich te nemen? Een industrie meer of minder is voor St. Martin een levensbelang. Door gebrek aan beschikbare gronden kan er aan landbouw of veeteelt weinig worden gedaan door de bevolking zelve. Dat blijft hoofdzakelijk weggelegd voor de groot—grondbezitters. De bevolking zelve is dus op industrie aangewezen.

Is het nu zoo mal, dat een jongen of een meisje opgeleid wordt in het sigarenmaken, evenals dat geschiedde in het hoedenmaken?

Laat men dit dan ook eens probeeren; dat zal geen schatten kosten.

De bewoners van St. Martin mogen echter één ding niet vergeten. Het Gouvernement kan wel steun verleenen, maar de beweging moet van de bevolking zelve uitgaan. De sigarenmaaksters dienen eerst zelf te beginnen met grooter afzetgebied te zoeken en overal te informeeren bij vaklui om op de hoogte te komen en de geheimen van de kunst te achterhalen. Als zij zelven toonen vooruit te willen, zal het Gouvernement wel een handje helpen.

Op raad van Prof. WENT, geloof ik, is men op St. Martin begonnen met de lemoencultuur. In gezelschap van den Gezaghebber zijn wij naar den lemoentuin *Juliana* geweest. De tocht heen en terug was allerheerlijkst in een bootje over de baai, de wandeling verder naar *Point Blanche* zeer aangenaam, de citroenkweekerij zelve viel echter op het eerste gezicht tegen. Ik had hoogere boomen verwacht en in grooter uitgestrektheid. De heele Julianatuin valt weg als een verloren

tiek laat hooren, wordt het Bestuur dadelijk boos en antwoordt steeds in onaangenamen vorm. Wat de Raad beweert is altijd onwaar, onjuist, overdreven, etc. En wat blijkt nu bijv. in zake het Onderwijs? De Raad heeft herhaaldelijk geklaagd, het Bestuur antwoordde telkens vergoelijkend. En thans? Inspecteur zoowel als Schoolcommissie erkennen nu dat het onderwijs ongunstig is, buiten zelf zeer ongunstig, ondanks de toewijding der Zusters Onderwijzeressen.

Waarom werd dat alles niet eerder toegegeven op gezag van de herhaalde verklaring van den Raad?

De critiek op de Politie, stadsreiniging, vleeschmarkt, straten en wegen hebben evenmin het doel om het Bestuur onaangenaam te zijn, maar zoekt alleen verbetering te verkrijgen, waar die gewenscht is.

Ook bevreemdt het te zien, dat hedenavond de Inspecteur van het Onderwijs niet door het Bestuur naar den Raad werd afgevaardigd.

De Heer H. STATIUS MULLER heeft ook nooit kunnen gelooven, dat de noodtoestand op Curaçao en de eilanden Bonaire en Aruba zoo algemeen was. Juist in dien tijd was er een groote groep personen die flinke verdiensten hadden. De Sta. Barbara mijn was weer open. De sjouwers en scheepslieden hadden druk werk door het veelvuldiger binneuloopen van zeilschepen. Maar wat geschiedde? De mannen die veel verdienen, verteerden ook veel geld. Volgens De Volks courant *La Cruz* van 24 Nov. 1915 werd veel geld verkwist aan drank en dans, aan luxe en auto's. Nu meent spreker, dat het demoraliseerend werkt als gezinnen van dergelijke verkwisters geldelijk onder steund worden. De Heer MULLER prijst *La Cruz* om haar waarschuwingen en hoopt dat die wijze wenken ook zullen worden opgevolgd.

Hij is ook het Lid, dat om 15 man meer bij de politie gevraagd heeft. De getalsterkte der Politie is van te ouden datum en niet in overeenstemming gebracht met de toename der bevolking en uitbreiding der stad. Bij ziekte of verlof zijn er geen voldoende manschappen beschikbaar om het hoogst noodige toezicht in de stad te houden. Vandaar de vele gemeene woorden, welke zoo herhaaldelijk gehoord worden op straat.

Als de raffinaderij werkelijk later met 2000 man gaat werken, zal ook daar een politiepost noodig zijn evenals op Sta Barbara.

Spreker wil geen voorstel doen maar vertrouwen, dat het Bestuur bij de reorganisatie der Politie rekening houden zal met zijn wenschen. Ook mag dan wel gedacht worden aan een betere en meer billijke loonregeling.

De beste elementen voor de Politie worden gerecruteerd uit het Garnizoen. Een getrouwde sergeant moet dus minstens evenveel verdienen bij overgaan naar de brigade marechaussées als bij trok als militair.

Lid MULLER acht het verkeerd, dat door de Kolonie bezoldigde geneesheeren ook nog particuliere praktijk uitoefenen. Hij wenscht een specialen dokter aangesteld te zien voor verpleging der zieken, die vanwege het Bestuur in de Gasthuizen worden opgenomen. Met name de stadsgeneesheer die volgens art. 15 der verordening toezicht moet houden in die inrichtingen zou in botsing kunnen komen met zijn verplichting als inspecteerend Stadsgeneesheer, zoo hij de armenpraktijk gewoon waar neemt in de Ziekenhuizen.

Wat de vleeschmarkt betreft, Spreker begint met de verklaring onvoorwaardelijk te gelooven wat de Gouverneur daarvan zegt. Dat de markt bij het bezoek van den Gouverneur zooveel zindelijker was, kan zijn verklaring vinden in het bezoek van den Heer MULLER, dat er aan voorafging. Toen was de aandacht op betere reiniging van vloer en hakblokken eenmaal gevestigd. De Heer MULLER spreekt echter niet over een enkel geval maar over den gewonen toestand der markt. De marktmeester heeft hem persoonlijk gezegd, hoe men gewoon was te doen. Dat men met vuil water ging schoon wasschen, en dikwijls last had van bevuiling der markt, omdat deze open lag en 's nachts door ongewenschte gasten bezocht kon worden.

Over de voorschotten voor de dividivicultuur meent de Heer MULLER de clementie van het Bestuur te mogen inroepen. De Raad heeft zelf vroeger aangevraagd deze gelden op de Begrooting te brengen ter uitbreiding van de dividivicultuur. De Planters hebben het geld daartoe besteed, doch zonder succes. Het Bestuur is zijn geld kwijt, maar de Planter ook. Het is bekend hoe sommigen in financiëele moeilijkheden verkeeren, zoo' zelfs dat een paar plantages publiek verkocht werden. Nu vraagt de Heer MULLER voor die planters kwijtschelding van schuld.

De stadsreiniging laat zeer veel te wenschen over. Alle straten opnoemen die een extra beurt noodig hebben, wil spreker niet. Hij zal volstaan met het noemen van de Belvédèrestraat en de Appelsteeg. Het vuil blijft daar dagen achtereen liggen. Toevallig was hij in de gelegenheid den stadsgeneesheer te laten zien, hoe onvoldoende die straten gereinigd werden. Ook de Consciëntiesteeg is zoo slecht geplaveid, vol kuilen en gaten, dat noodzakelijkerwijze veel vuil daar moet blijven liggen.

Reparatie zal daarom eerst noodig wezen, wil de stadsreiniging effect hebben.

(Wordt vervolgd).

DE OORLOG.

Geheel de week hebben we geene bizondere berichten omtrent Nederland ontvangen. We mogen derhalve veronderstellen dat in het Moederland ook niets bizonders is geschied. De gemoederen der bevolking zullen echter moeilijk tot kalmte komen als ze telkens opnieuw worden opgeschrikt door jobstijdingen als het verloren gaan van de *Lodewijk van Nassau*, *Berkelstroom* en *Noordzee*, of het onklaar worden der *Duhe* en *Maashaven*. Bij dergelijke rampen zijn telkens vele Hollandsche Families betrokken, die op deze wijze de wreede gevolgen van den oorlog het ergste voelen.

De Scheepsraad heeft bewezen, dat de *Tubantia* door een Duitschen onderzeeër getorpedeerd werd. Duitschland schijnt echter volledig satisfactie te zullen geven, terwijl de Hoofd-directeur der Hamburg-Amerika Lijn, de Heer BALLIN, een even groot schip als de *Tubantia* aan biedt aan de betrokken maatschappij.

De groote beweging der Engelschen in België was in de richting van Lille. Reeds meer dan een maand oefenen zij groote pressie op de Duitsche linie om die door te breken en Lille in bezit te nemen. De Duitschers hebben nu het blaadje omgekeerd en zijn over een lengte van 130 KM. offensief tegen de Engelschen opgetreden. Dat gaat langs het heele front van Dixmuiden over Iperen, Lille en Arras. Een herhaling derhalve van wat een jaar jaar geleden ook is gebeurd. In België is het nu weer een artillerie-duel zonder eind. Veel vorderingen zijn er echter nog niet gemaakt.

Dat gaat beter bij Verdun. Daar zien we in de laatste dagen de Franschen werkelijk vooruit gaan in Noordelijke richting van Mort-Homme. Een bewijs dat Grl. PETAIN partij heeft getrokken van zijn voordeel op den Kroonprins behaald. Maar, o, het gaat zoo uiterst langzaam.

De Franschen schijnen nog niet over een voldoend aantal manschappen te kunnen beschikken om den aanval tegen de Duitschers in 't groot door te zetten. Het wachten is op de Russen en Italianen. Krachtens onderlinge overeenkomst, gesloten op de laatste militaire conferentie te Parijs, zouden deze bondgenooten een millioen soldaten naar het Fransche front zenden. De Franschen staan in voor twee en een half millioen, de Engelschen voor een. Met een reuzenleger van vijf millioen zullen ze dan gezamenlijk optrekken tegen de Duitschers.

Als de Duitschers nu maar de goedheid hebben geduldig te wachten tot hun vijand klaar is met zijn voorbereiding. Men zou zoo zeggen, dat hij aardig bezig is hun plannen te verijdelen. De Engelsche kust wordt voortdurend bestookt door vliegers. Het transport der soldaten zal daar zeker door bemoeilijkt worden. En in Rusland maakt Grl. VON HINDENBURG zich op om een groot offensief tegen Vorst Nicolaus te beginnen. Die zullen hun mannetjes daar ook hard noodig hebben.

Griekenland is weer aan 't wijfelen geslagen.

Het volk is sterk voor de Franschen.

In Ierland ontstond een begin van revolutie, in Engeland groote staking, in Duitschland algemeene ontevredenheid onder de bevolking wegens duurte en schaarste van levensmiddelen.

Met dat al vecht de Duitscher overal te gelijk en overal even krachtig. Van uitputting is bij hem nog niets te bespeuren.

Terugkeer van Z.Em. Kardinaal Mercier.

Z.Em. Kardinaal Mercier is in zijne bisschopstad Mechelen teruggekeerd, waar men eenige dagen in groote ongerustheid nopens zijn lot is geweest. Er zijn aan de reis van den Kardinaal en zijn terugkeer in het bezette gebied incidenten verbonden, welke eerst na den oorlog kunnen worden opgehelderd.

J.l. Zondag is in alle parochie-kerken van het Aartsbisdom Mechelen een herdelijk schrijven voorgelezen, waarin de Kardinaal met dankbaarheid gewag maakt van den troost en de bemoediging te Rome ondervonden, waar Z. H. de Paus hem verzekerde, met bijzondere intentie België in zijn gebeden en het H. Misoffer te herdenken, België — aldus verzekert de Kardinaal — wordt met voorliefde door den Paus bemind, en als zekere documenten konden worden gepubliceerd zou dit onweersprekelijk blijken.

Het schrijven wekt, in een aansporing tot trouw aan Paus en Koning, de geloovigen op om vooral in de Vasten veel te bidden voor de gerechte zaak des vaderlands. De pastoors verkrijgen volmacht den 1en Mei den pauselijken zegen te geven met een vollen aflaat, toevoegelijk aan de zielen der gesneuvelde Belgen.

De Vastenbrief van Kard. Mercier.

Onmogelijk uit te drukken, zoo vangt Z.Em. aan, hoe verheugd ik ben mij terug in uw midden te bevinden. Het ongeluk bracht ons nauw bij elkander. Gelijk de eerste Christenen, onophoudelijk door het gevaar bedreigd, enkel, luidens de H. Schrift, één hart en ééne ziel hadden, — „Credentium erat cor unum et anima una", zoo hebben zich de Belgen eensgezind om hunne herders geschaard; hunne Herders hebben in hun zelven de verantwoordelijkheid en de liefde van hun vaderhart voelen aangroeien en verbreeden; en ziet! thans, in het bezette België, evenals in den vreemde, vragen de zonen van onzen grond in eene zelfde opwelling van geestdrift, met meer nadruk dan ooit, dat wij hun tolk zouden wezen bij God, en hun voorhouden, wat de Goddelijke Voorzienigheid van hen vergt en hen laat verhopen.

Over zijn verblijf te Rome zegt Zijne Eminentie:

„Vele dingen mag ik u niet bekend maken. Gij zult mij begrijpen. De onregelmatige toestand, waarin wij verkeeren, laat ons niet toe, datgene juist, openhartig mede te deelen, wat er best en innigst in onze ziel ligt voor u, — datgene wat, daar het van hooger komt en u innig aanbelangt, voor mij mijn stevigste steun is en voor u, mocht ik spreken, de machtigste troost zou wezen; maar gij zult aan mijn woord niet twijfelen en mij gelooven, als ik u verzeker, dat mijn reis op bijzondere wijze is gezegend geweest, en dat ik tevreden, zeer tevreden terugkom."

Toen Z.Em. de Kardinaal den H. Vader voorstelde, den eersten Zondag van Mei een algemeene H. Communie te willen vragen voor de inzichten van Z. H. den Paus, antwoordde Z. H.: Ik heb maar één inzicht — en dat inzicht is België.

De H. Vader vergunde aan al de pastoors in heel het land de macht, den Pauselijken zegen aan hunne parochianen op dien dag te schenken, met een vollen aflaat toevoeglijk op de zielen der soldaten, op het eereveld gesneuveld.

Z.Em. vervolgt:

Gij zult alreeds, denk ik, den weerklank hebben vernomen van de toejuichingen, welke bij onze heenreis en onzen terugkeer, in Zwitserland en in Italië, den naam van Belg begroetten.

Zelfs in de veronderstelling, dat de einduitslag van den reuzenstrijd op dit oogenblik in Europa en in Klein-Azië geleverd, nog onzeker zoude zijn, — één feit staat vast voor de beschaving en de geschiedenis: de zedelijke zegepraal van België. Te zamen met uwen koning en uwe regeering, hebt gij voor het Vaderland toegestemd in een onmetelijk offer. Om uw ~~eerewoord ge~~stand te blijven, om te bevestigen, dat, in uwe schatting, het recht boven alles gaat, hebt gij uwe goederen, uw haardsteden, uwe zonen, uwe echtgenooten opgeofferd, en na achttien maanden dwang blijft gij, evenals den eersten dag, fier over hetgeen gij deedt; de heldenmoed komt u zoo natuurlijk voor, dat gij er niet eenmaal aan denkt er voor u zelven roem uit te trekken; haddet gij echter, zooals wij, onze grenzen kunnen overschrijden en het Belgisch vaderland op afstand aanschouwen; haddet gij het volk gehoord, „de menschen uit de straten", zooals de Engelschen dat uitdrukken, ik wil zeggen, de vrouw uit de volksklas; haddet gij de getuigenissen opgeteekend, in woord en in schrift afgelegd door hen, die met gezag de voorname maatschappelijke krachten vertegenwoordigen, de staatkunde, den godsdienst, dan zoudt gij beter de grootmoedigheid van uwe houding beseffen, en zelfs, geloof ik, van hoogmoed hebben getrild.

De vurigste uitdrukkingen van den eerbied, de bewondering, de vereering voor de zedelijke grootheid, voor den zielenadel, voor het kalme en vastberaden geduld van het Belgische volk, kwamen tot ons uit steden en dorpen van Zwitserland, Italië, Spanje, Frankrijk en Engeland, en klommen, door de geestdrift gedragen, tot hen in wie de vaderlandsliefde wordt belichaamd, — onze vorsten, de regeering, de geestelijkheid, ons dapper leger.

„Gij weet nog, wat wij u, vijftien maanden geleden, zeiden: hooggeplaatste lieden, die de gebeurtenissen uit een meer verheven standpunt hadden moeten beoordeelen, gingen soms zoo verre te zeggen: Maar wat hoefde België zich zóó te slachtofferen voor de verdediging van zijn grondgebied? Ware een verzet met woorden niet voldoende geweest en hadde dit aan het land de verwoestingen niet gespaard, welke het tot éénen duim van zijnen ondergang leiden? Die taal had mij verontwaardigd, zeide ik u en, meermaals, aangedreven door een gevoelen van inwendig verzet, had ik mijne verontwaardiging lucht gegeven.

„Welnu, die taal heb ik uit niemands mond meer vernomen.

„Het zedelijk peil der onzijdige of weleer onzijdige volkeren is bijgevolg gestegen. De geest van opoffering wordt begrepen. Hij wordt gebuldigd. Zij weten het u dank. Gij wordt bewonderd. Uw geslacht is met luister de geschiedenis ingetreden."

„Is dat, mijne Broeders, geene verovering, en zijt gij niet, in de maat waarin de zedelijke goederen de stoffelijke te boven gaan, de roemrijkste veroveraars?

„De overtuiging — natuurlijk en bovennatuurlijk gesproken — van onze eindzegepraal is, dieper dan ooit, in onze ziel geworteld. Had zij, overigens, kunnen worden aangetast, de stellige verzekeringen van niet weinige belanglooze en aandachtige toeschouwers van den algemeenen toestand, namelijk uit Noord- en Zuid-Amerika, die mij hunne meening deden aankleven, zouden die overtuiging in mij terug hebben bevestigd.

„Wij zullen de bovenhand hebben; twijfelt er niet aan; maar wij zijn nog niet aan 't eind van ons lijden."

Het heldhaftig Patronaat.

Tijdens het bezoek van Z. Em. Mercier aan het Belgische College te Rome, van welk bezoek onze Romeinsche correspondent reeds een beknopt verslag gaf, verhaalde de Belgische Primaat talrijke nog onbekende voorvallen uit de eerste oorlogsdagen in België. Het meest ~~treffend was — naar wij vernemen~~ — wel het volgende:

In een Waalsch dorp waren eenige huisvaders gevangen en ter dood veroordeeld. De pastoor van het dorp verkrijgt van den Duitschen officier, dat hunne plaats mag worden ingenomen door een even groot aantal ongehuwde jongelingen. De pastoor roept inderhaast zijn patronaat bijeen, en vraagt aan zijn jongens, wie zich wil opofferen. Allen bieden zich aan zonder een enkele uitzondering, allen wilden zij een christelijken dood sterven, om aan de kinderen van het dorp hun vader, aan de huisgezinnen hun kostwinner te doen behouden. Deze jongelieden waren beoefenaars van de veelvuldige H. Communie, zij hadden nog kort geleden een retraite medegemaakt en vreesden geenszins den dood.

Er waren intusschen slechts vijftien slachtoffers noodig, en er moest geloot worden tusschen de leden der bereidvaardige phalanx. Daarna begaven zich degenen, wien het lot trof, naar de plaats der executie, alwaar zij tegen den muur werden gesteld. Onmeedoogend beveelt de officier vuur. Vijf der jongens, die de eerste groep vormden, vielen. De tusschenkomst van een hoogeren officier belette de verdere slachting......

(*De Tijd*)

---

hoekje tusschen de bergen.

Maar deze eerste indruk was geenszins de juiste. Toen ik wat nader bij kwam en elke boompje afzonderlijk beschouwde, zag ik met verwondering, hoe groot de citroenen waren en hoe volgeladen die boompjes. Hoogst zelden zagen we dergelijke lemoentjes hier op Curaçao; ze zijn tweemaal grooter. Daarbij zijn ze zeer rijk aan sap.

De proef mag als geslaagd beschouwd worden. Gezaghebber BROUWER gaat daar dan ook wat groot op; en met recht. Wil deze cultuur rendabel worden, dan moet ze verbonden worden met de industrie. De vruchten zóó verkoopen, brengt te weinig op, maar als men het sap uitperst in fleschen en met mooie etiketten als *Genuine Quash* in den handel brengt, kan dat misschien een goed uitvoerartikel worden.

Eerst behoort te worden onderzocht, op welke wijze dat sap behandeld moet worden, of dat gewoon direct van de vruchten door een zeef heen in de flesch gegoten kan worden, dan wel dat er eenige kunstbewerking van steriliseeren als anderszins bij te pas komt om het citroensap voor schimmel of bederf te vrijwaren.

De verkoop van echt lemoensap op fleschen bestaat elders reeds, men kan dus te weten komen, wat de vereischten zijn voor dit handelsartikel.

Van aanplant in 't groot zal niet veel komen.

Eenige heeren van Dominica hadden er zin in, maar konden geen grond genoeg krijgen. Het Gouvernement bezit zoo goed als geen grond op St. Martin, alles is in handen van particulieren.

Landbouw en veeteelt kan daar nimmer algemeen worden, bij gebrek aan de noodige grondjes, maar misschien toch wel wat, en beter beoefend dan thans.

De groote lui moeten hierbij voorgaan.

De berghellingen staan dichtbegroeid, maar meestal met waardeloos geboomte.

Waarom geen vruchtboomen, of flink houtgewas? Is er op al die bergen, langs al die hellingen, in die vele spleten en kloven en de prachtig ingesloten dalen niet te beginnen met aloë, sisal, suikerriet?

Men ziet al die producten reeds hier en daar. Ze kunnen er verbouwd worden, als er maar meer systeem in kwam en meer orde.

Het suikerriet schijnt zoo langzamerhand zijn oude eereplaats op de Antillen te gaan hernemen. Op St. Martin dacht de Heer J. VAN ROMONDT 100 ton suiker te maken dit jaar. Dat is al een aardig begin.

Ook katoen is verleden jaar heel goed gegaan op St. Martin.

Dit jaar is de cultuur weer opgegeven, terwijl de Heer DU BEAUPERTHUY, Burgemeester van Marigot, er mee door is gegaan en verklaarde zeer goede zaken gemaakt te hebben.

Het heeft wel wat den schijn alsof men te vele dingen begint, maar te weinig doorzet. Komt dat van gebrek aan geld, gebrek aan leiding, gebrek aan landbouwkunde?

Een geregeld bezoek van den Landbouwkundige zou op de Bovenwindsche eilanden, zeer nuttig zijn. Ja, een geregeld verblijf van eenige maanden achtereen is zelfs noodzakelijk.

Hier op Curaçao is al te veel er bij gekomen in den vorm van proeftuin en demonstratievelden, anders gelooven wij, dat een Landbouwkundige eerder op de Bovenwinden, dan op de Benedenwinden thuis behoort. Als hij daar zijn standplaats had en hier van tijd tot tijd maar eens kwam kijken, zou hij met veel minder moeite grooter succes te boeken hebben en veel meer nut kunnen stichten in het algemeen belang.

Het Departement van den Landbouw op St. Kitts zou hem van grooter dienst zijn, dan dat van Suriname, omdat St. Kitts midden tusschen onze eilanden in ligt, in klimaat en bodemgesteldheid daarmede overeenkomt en een heerlijk voorbeeld geeft van intensieve cultuur.

Het is werkelijk een lust om dien mooien berg van St. Kitts zoo flink bebouwd te zien. Daar moet wat te leeren vallen voor de landbouwers op de Bovenwindsche eilanden.

Op St. Kitts bestaat een landbouwschool.

Als nu eens iemand van de Bovenwinden daar les ging halen en thuis kwam met een Diploma, zou hij een heele steun zijn voor onze Landbouwkundigen. Hij zou bij deze dienst kunnen doen als ammanuensis en bij afwezigheid van den Landbouwkundige als tusschenpersoon. Twee Landbouwkundigen, zooals de Heer VAN KOL vraagt, is misschien wat te duur, maar iemand van de Bovenwinden met wat kennis van Bovenwindsche culturen als hulp toegevoegd aan den Landbouwkundige is toch wel gewenscht.

Niet voor St. Martin alleen, maar voor al de drie Bovenwindsche eilanden.

(*Wordt vervolgd*).

Pr. fr. R. J. C. WAHLEN

De actie in Duitschland.

Naar uit Parijs gemeld wordt, blijft de Duitsche pers nog steeds geweldig tegen kardinaal Mercier uitvallen. Men kan hem niet vergeven, dat hij te Rome een gesprek met den Franschen premier Briand gehad heeft.

De „Matin" bevat een telegram uit Bern, waarin gezegd wordt, dat de brief van von Bissing niet anders dan een laatste waarschuwing is vóór de inhechtenisneming.

De „Echo de Paris" meldt uit Rome, dat Z. H. de Paus zich veel moeite geeft de Duitsche autoriteiten de strenge maatregelen tegen kardinaal Mercier te doen verzachten, maar het is de vraag of hij daarin zal slagen.

In goed ingelichte kringen verneemt men uit neutrale bron, dat de Duitsche regeering van plan zou zijn, den kardinaal-aartsbisschop van Mechelen uit België te verwijderen en hem in een Duitsche vesting op te sluiten. Het spreekt van zelf zegt men daar, dat dit den H. Stoel zeer onaangenaam zou zijn en dat daaruit een gespannen verhouding tusschen den Paus en Duitschland zou kunnen ontstaan. Men zij echter tegenover al zulke berichten voorzichtig.

Een correspondent van „De Tijd" in België bericht:

„De verhouding tusschen de Duitsche militaire en kerkelijke overheid in België blijft hoogst gespannen. De generaal-gouverneur is ontstemd, dat de H. Stoel tot tweemaal toe heeft geweigerd den Belgischen primaat die maatregelen voor te schrijven, welke van Duitsche zijde werden gewenscht. Het verzoek stuitte af op het antwoord, dat buiten kerkelijke en godsdienstige zaken een bisschop vrij blijft, om zijn vaderland te dienen op elke waardige wijze, niet met zijn ambt in strijd, en dat kardinaal Mercier had toegezegd, door zijn gematigd optreden daaraan te voldoen.

Daar de Duitsche militaire overheid wederrechtelijk censuur oefende op de correspondentie van den kardinaal, o.a. het exemplaar van het schrijven der Belgische bisschoppen aan het Duitsche Espiscopaat inhield, dwong zij den kardinaal, correspondentie te ontvangen langs een weg, die aan dit wederrechtelijk onderzoek ontsnapte."

Uit Bern wordt van Fransche zijde gemeld: De Duitsche bladen aarzelen niet op de inhechtenisneming van kardinaal Mercier aan te dringen. Op den brief vol bedreigingen van von Bissing, naar aanleiding van het herderlijk schrijven, heeft de kardinaal geantwoord met een zeer fieren en zeer waardigen brief, waarin hij zegt niets anders dan zijn recht als bisschop te hebben uitgeoefend. Hij herinnert er aan, dat de houding der Duitsche regeering door niets wordt gewettigd en voegt er aan toe, dat de bevolking van België, evenals trouwens de geheele wereld, kan getuigen, dat hij bij de Duitsche overheersching een kalme en waardige houding heeft aangenomen. De door von Bissing tegen hem ingebrachte beschuldiging, dat hij de bevolking zou willen ophitsen, is dus valsch.

De slag bij Verdun.

Volgens berichten uit Parijs werd de aanval tusschen Vaux en Damloup door 40,000 man van de beste troepen uitgevoerd na een urenlang bombardement. De Duitschers werden na een verwoed vuur, met meer dan 10,000 man aan verliezen, teruggeslagen.

Van de Fransche tot aan de Duitsche stellingen liggen de lijken van Duitsche soldaten opgestapeld.

De correspondent van de „Vossische Zeitung" op het westelijk oorlogsterrein seint over de gevechten bij Verdun:

De strijd bij Verdun is geen menschenwerk meer: hij is de hel. En slechts die den hemel in het hart hebben, kunnen hem verdragen. Niemand kan stormloopen over velden met prikkeldraad, door hindernissen, voetangels en wolfskuilen, tegen snelvuurkanonnen en machinegeweren. Aan den stormenden troep moet de dood voorafgaan: dood, schrik en verwoesting.

Met de verdedigingsmiddelen nam ook de macht der vernietiging toe. Zoo kreeg de oorlog zijne tegenwoordige gedaante. Dat is geen oorlog meer, geen worstelen en strijden van menschen. Dat is een natuur-evenement, een woeden van ontketende krachten der elementen. Deze oorlog is het eerste en het laatste. Hij kent de primitieve wapenen van den grauwen voortijd: vuist en tanden, en laat met de geraffineerde strijdmiddelen der moderne techniek de schrikbeelden van toekomstige oorlogen voorzien, in welken het schieten misschien verouderd en gasvlammen en electrische stroom zijn plaats geheel en al zullen hebben ingenomen.

Het is geen minderwaardige tegenstander, dien wij voor ons hebben aan manschappen en materiaal — met uitzondering van de grootste kalibers, de 42 cM. — niet zwakker dan wij.

Geen middel van moderne, geraffineerde oorlogstechniek is den Franschen vreemd. Geen middel en geen tegenmiddel. Zoo wegen ten slotte alle verfijningen der techniek wederzijds tegen elkaar op en eindelijk staat weder man tegen man.

Rumoerige zitting van den Duitschen Rijksdag.

In den Duitschen Rijksdag deelde einde Maart bij de eerste lezing van de buitengewone begrooting de minister van financiën Helfferich mede, dat het resultaat van de laatste leening 10 milliard 600 millioen mark was, zonder de inschrijvingen van te velde staanden en van het buitenland mede te rekenen.

Deze verklaring werd met luiden bijval ontvangen. Helfferich zeide verder, dat Duitschland door dit resultaat de eenige oorlogvoerende mogendheid is geworden, die alle oorlogsuitgaven der leeningen op langen termijn heeft gedekt. In de kosten van den oorlog is weer voor een half jaar voorzien.

Verder wees hij er op, dat uit de schitterende deelneming aan deze oorlogsleening blijkt, dat het vertrouwen in de goede zaak en in de overwinning bij het volk levendig is gebleven.

De vertegenwoordigers der groote partijen in den Rijksdag gaven hun instemming te kennen met de woorden van den minister en hun vreugde over het schitterend resultaat der leening.

Haase van de socialistische partij was echter niet zoo vreugdevol gestemd: Het einde van den menschenmoord is nog niet te zien. In alle landen komt echter een verlangen naar vrede tot uiting. Ook de vijand ziet in, dat hij door het stevige bolwerk onzer soldaten niet heen kan breken. Maar alles wijst erop, dat niettegenstaande alle successen, het einde van den oorlog overwonnenen noch overwinnaars zal geven. Wij weten, dat de kapitalisten uitbreiding van de wereld macht willen .....

Haase werd tot de orde geroepen en ten slotte werd hem, ook met behulp van een deel der sociaal-democratische partij, het woord ontnomen.

Helfferich hield daarna een korte rede, waarin hij zijn sterke afkeuring uitsprak over de houding van Haase, een vertegenwoordiger van het volk in den Rijksdag, die beweerde, dat het Duitsche volk het vertrouwen in de overwinning ontbreekt, nadat het twintig maanden de zware lasten droeg en groote successen behaalde. Het Duitsche volk denkt anders; onder de inschrijvers op de oorlogsleening zijn millioenen deelnemers uit het volk; deze oorlogsleening is een volksleening.

Scheidemann, sociaal-democraat, verklaarde, dat de sociaal-democratische fractie, evenals het seniorenkonvent, het er volkomen over eens was, dat de door Haase aangevoerde quaesties eerst in de commissie-vergaderingen zouden worden besproken. Het gaat er bij ons om, de voortzetting van de regeeringspolitiek in dezen moeilijken tijd mogelijk te maken. Wij houden ons nog aan het woord, dat op den 4en Augustus 1914 bij monde van Haase namens onze fractie is gesproken. Ik herhaal wat wij altijd verklaard hebben: „In de ure des gevaars laten wij het vaderland niet in den steek!"

Haase kreeg later weer het woord voor een persoonlijk verklaren, waarin hij zei:

Helfferich heeft den moed gehad eraan te twijfelen of ik een goed volksvertegenwoordiger ben. Hij is niet bevoegd daarover te oordeelen. Dit zijn de beste patriotten, die, nadat 20 maanden oorlog is gevoerd, voor het einde van den oorlog ijveren.

Daarna had eene rumoerige scène plaats; leden der soc.-dem. meerderheid en eenige radicalen lie pen opgewonden naar de afgevaardigden Liebknecht, Haase en Lebebour en trachten met hen te spreken. Dit werd echter onmogelijk gemaakt door het tumult en de verschillende *uitroepingen*, hetwelk bleef voortduren totdat de president de zitting ophief en de volgende zitting vaststelde op 4 of 5 April.

Het gevolg van dit alles is geweest dat 18 leden zich van de socialistische Rijksdagfractie hebben afgescheiden en een nieuwe fractie hebben gevormd. Het zijn: Berstein, Bock, Brüchner, dr. Oscar Cohn, Dittmann, Geyer, Haase, Henke, Herzfeld, Horn (Scksen), Kuhnert, Ledebour, Schwartz, Stadtnogen, Stolle, Gogtherr, Wurm en Zubeil. Voorzitters van de nieuwe fractie zijn Haase en Ledebour.

Berichten uit de Kolonie.

Benoemingen.

Bij Koninklijk Besluit: is benoemd tot Lid van den Raad van Bestuur de Heer L. v. D. VEEN ZEPPENFELDT. Administrateur van financiën in de Kolonie Curaçao.

is benoemd in den Koloniaalen Raad der kolonie Curaçao tot voorzitter A. G. STATIUS MULLER en tot onder-voorzitter dr. J. P. EVERTS Hz; thans onderscheidenlijk ondervoorzitter en lid van gemeld college.

* *
*

is C. C. DEBROT, Vice-consul der Nederlanden te Puerto-Cabello (Venezuela), bevorderd tot Consul der Nederlanden aldaar, buiten bezwaar van 's lands schatkist en zijn de heeren H. G. J. MUSKUS en B. A. Prince benoemd tot concalairagent der Nederlanden, buiten bezwaar van 's lands schatkist, respectievelijk te Barquisimete en te Tucacas (Venezuela);

Aan allen onze oprechte gelukwenschen met hunne Koninklijke Benoeming.

Schipbreuk.

Dinsdagmiddag was de bijlander „Emilia" uitgezeild naar Bonaire. 's Nachts in 't zicht van dat eiland brak de mast en waren de schepelingen aan genade of ongenade van wind en golven overgeleverd. Zij maakten een noodmast met een klein stukje zeil en sukkelden zoo weer in de richting van Curaçao. Gelukkig was de wind hun gunstig en konden zij van de klippen van Punt Kanon ver af houden.

Woensdag tegen elf uur werd het scheepje opgemerkt door den seinwachter, die „averij" seinde. Onmiddellijk trok de Loods met zijn motorboot er op uit ter hulp, en had het geluk in de nabijheid van het wrak de *Oranje Nassau* schipper *Maurens Martines* met zijn booltje op sleeptouw te nemen en veilig de haven binnen te voeren.

Dr. E. J. Leckie. ✝

Deze volijverige armeudokter van het 4e en 5e district, eerst een paar jaar uit Suriname hier heen gekomen, is Donderdag na een kortstondige ziekte overleden. Hij laat een Weduwe na met een kindje van slechts eenige maanden oud. Onze oprechte deelneming aan Mevrouw LECKIE. De vroege dood van Haar jeugdigen Echtgenoot wordt door velen betreurd.

Draadlooze.

Behalde afstanden in de maand April:

Met S.S.	Maracaibo	1660 KM.
„ „	Caracas	2780 „
„ „	Zulia	1852 „

Met de Kuststations Trinidad, Barbados, Sto. Domingo, Miami, Balboa en Pto. Rico kan geregeld de verbinding onderhouden worden.

Een zeer slechte tijd staat echter weer voor de deur, daar de atmospherische storingen zooals alle jaren het geval is, weer komen opzetten, welke de correspondentie zeer bemoeielijken.

Voorzichtig!

Buiten heerscht typhus en in de stad kinkhoest. Men zij voorzichtig en trachte besmetting en verdere verspreiding der ziekte te voorkomen door alle onnoodige bezoeken aan de huizen der zieken achterwege te laten. Bij genezing zorge men voor degelijke desinfectie der huizen. Het beddegoed en de lijfskleederen van typhuslijders doet men het best te verbranden.

Industrie.

De actieve firma S. E. L. Maduro & Sons gaat binnenkort 2 groote lichters bouwen elk van 600 ton voor de *Bataafsche*. De meest noodzakelijke bestellingen zijn reeds per telegraaf in Amerika gedaan.

Een paar honderd man zijn voor dezen bouw op zijn minst noodig. Er is tegenwoordig werk in overvloed op Curaçao. Zoo moet het zijn. Niemand moet gebrek behoeven te lijden dan hij die niet werken wil.

Burgerlijke stand.

Opgaaf van het aantal geboorten, sterfgevallen en huwelijken, welke hebben plaats gehad gedurende de maand Maart 1916.

	Geboorten.				Overleden		Aangegeven.	
	M. gesl.	Vr. gesl.	in echt	b. echt	M. gesl.	Vr. gesl.	Levenl.	Huwel.
Aruba	17	13	28	2	3	8	1	3
Bonaire	7	4	9	2	2	4	2	0
St. Martin N.G.	3	1	2	2	2	3	0	0
St. Eustatius	3	1	2	2	2	4	1	0
Saba	0	1	1	0	1	1	0	0
Totaal.	30	20	42	8	10	20	4	3

Aliance.

Heden morgen liep 't Hollandsch pleizierjacht ALIANCE binnen van St. Martin. De kapitein is de zoon van den Gezaghebber van genoemd eiland.

Aan boord bevond zich de Heer Dr. MORREN, Archivaris. a.s. Maandag vertrekt de Aliance weer naar de Bovenwindsche.

De lichtboei.

De Directeur van Openbare Werken de Heer PH. VAN DER BREGGEN maakt aan de zeevarenden bekend, dat wegens gebrek aan brandstof de lichtboei aan de ingang van de St. Annabaai voorlooping niet zal branden.

Regenval

Gedurende de maand Feb.

	m.M
Fort Amsterdam	55.9
Westpunt	28.
Plantage Siberië	
Dokterstuin	35.1
Hoffi Abao	35.5
Kl. St. Martha	33.
Cas Chikitoe	75.
Sta. Maria	43.6
Plantage Gr. St Joris	16.5
Wilhelmina-tuin	33.7
Sta. Rosa	40.5
Beekenburg	27.3
Noordkant	28.5

Posterijen.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven.

Emilio Da Cósta Gómes, I. F. Muncho, Rosita Rodrigues, P. F. van der Leelie, alb S.S. Nickerie, p. a. Curaçao Trading Co., Jacobo Wever.

Aangeteekende stukken: Een rebut aan Alejandrito Maduro Janga, Cuba.

Ratten.

Gedurende de maand April werden in het fiscalaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd

109 ratten.

Marktbericht van den Curaçaoschen Handelsbond.

Van 5 Mei 1916.

AARDNOTEN (Pindas) per KG.........	—
ZOUT per vat van 130 K.G.........	f 0.80
DIVIDIVI per K,G......................	„ 0.07
ORANJESCHILLEN per KG. 1st kw.	„ 0.40
id. per KG. 2e kw.	„ 0.30
HUIDEN per K.G......................	„ 0.70
GEITENVELLEN per K.G...........	„ 1.20
WOL per K.G........................	„ 0.15
SCHAPENVELLEN per stuk.........	„ 0.50
BEENDEREN per K.G.................	„ 0.02
RECINUS-ZAAD per K.G..............	„ 0.05
STROOHOEDEN (hippijapa).	
Kwaliteit No, 1............per dozijn	„ 3,12½
„ „ 1 (gebloekt) „ „	„ 3.25
„ „ 2 „ „	„ 4.50
„ „ 3 „	„ 6.12
„ „ 3 „ „	„ 6.80
„ „ 4 „ „	„ 7
„ „ 5 „ „ OLA	„
„ „ 6 „ „	„ 8
„ „ 7 „ „	„ 9
„ „ 8 „ „ OLA	„ 7.20
„ „ 9 „ „	„ 12.50
„ „ 10 „ „ OLA	„
„ „ 11 „ „	„
„ „ 12 „ „ OLA	„
„ „ 13 „ „	„
„ „ 14 „ „ OLA	„
„ „ 15 „ „	„
„ 1 van 25 c.M. of minder f.	
TROOHOEDEN (latal):	
Kwaliteit X per dozijn......................	f 1.12½
Kwaliteit XX per dozijn	f 1.87

Officieele berichten.

De heer J. J. Wathey is voor den tijd van twee jaren benoemd tot Rechter Commissaris belast met de instructie van de strafzaken bij den Raad van Justitie op St. Martin N. G.

Aan het Hoofd van de openbare school op St. Martin N. G., J. A. Lampe, is vergunning verleend om in Mei a. s. voor het afleggen van examen in de Fransche taal, zich naar Curaçao te begeven.

De Gouvernements geneeskundige T. J. Gaerste is tevens tijdelijk belast met de functiën van gouvernements-geneeskundige in het 4e en 5e district alhier.

Aan de hoofdvlechtster aan den cursus in het hoedenvlechten aan de overzijde, Mevr. A. J. de Jongde Graaf, is tot herstel van gezondheid, drie maanden verlof verleend.

Aan den schrijver ten kantore van den districtmeester van het 2e en 3e district alhier J. R. Beaujon is op zijn verzoek eervol ontslag uit 's lands dienst verleend.

De Kapitein bij de rustende stedelijke schutterij op Curaçao A. D. Capriles is benoemd tot Majoor Commandant der rustende stedelijke en landelijke schutterij.

Nederland.

Buitengewoon Oorlogscrediet.

In antwoord op het wetsontwerp betreffende het buitengewoon oorlogscrediet van 50 millioen, brengt de Minister bij nota van wijziging het bedrag op 100 millioen. daar de gevraagde 50 millioen niet verder zullen strekken dan tot het eind van het loopend kwartaal.

Verder verklaarde de regeering, dat zij, waar de politieke en militaire verhoudingen tusschen de oorlovoerende staten om ons heen geen wijziging hebben ondergaan, den eisch moet handhaven, dat wij ten allen tijde gereed moeten zijn, om onverwacht intredend gevaar krachtig te kunnen weren en binnen den kortst mogelijken tijd onze volle weerkracht te kunnen aanwenden tegen schending onzer onzijdigheid.

Gegeven de beperkte macht waarover wij beschikken, kan eene vermindering daarvan bij handhaving van bedoelden eisch niet worden toegelaten.

Koloniaal Onderwijs-Congres.

Het eerste Koloniaal Onderwijs-Congres zal worden gehouden te 's-Gravenhage, op Maandag 28, Dinsdag 29 en Woensdag 30 Augustus 1916 des morgens van half tien tot half één en des middags van half drie tot half zes, in het gebouw van het K. Z. B. G. (Dierentuin) hoek Koningskade en Benoordenhoutschen weg.

Als beschermheer treedt op Prins Hendrik, als eere-voorzitter de Minister van Koloniën.

Aan een ons toegezonden circulaire is het volgende ontleend:

„Zullen de congressen gunstige gevolgen hebben voor het onderwijs in de Nederlandsche koloniën, dan is bovenal noodig, dat worde buitengesloten alles wat zweemt naar partijstrijd. Het streven moet zijn de uiteenloopende denkbeelden tot elkander te brengen, ten einde aan de volkeren in de koloniën te brengen, wat zij noodig hebben voor de volle ontwikkeling van geest en gemoed.

Het is meer aangewezen om te streven naar een vredige oplossing der onderwijsvraagstukken, omdat deze van uiteenloopend standpunt kunnen worden beschouwd. Dit behoeft echter geen reden te zijn, dat ieder slechts oog heeft voor zijn eigen stelsel, voor zijne eigen opvatting, en alles, wat anderen als juist beschouwen, vijandig bejegent. Dit geldt vooral van het openbaar en het bijzonder onderwijs, meer bepaald dat van wege de zending gegeven. Alle uitingen van het gemeenschappelijk verlangen, om voor den vooruitgang nuttig werkzaam te zijn, hebben recht van bestaan naast elkander. Zij hebben reeds schoone vruchten voortgebracht, en beloven nog veel voor de toekomst, indien zij vrij blijven van onderlinge bestrijding.

Aan het Congres wordt verbonden eene tentoonstelling van het voornaamste, wat betrekking heeft op het geven van onderwijs in de Nederlandsche koloniën, en van hetgeen dienstig kan zijn om eene aanschouwelijke voorstelling te vormen van dat onderwijs. Voor deze tentoonstelling is een sub-commissie benoemd, welke van hare opvatting in een afzonderlijk rondschrijven zal doen blijken.

Het zal niet mogelijk zijn in één Congres samen te vatten al de vraagstukken op koloniaal onderwijsgebied. Zij zijn daartoe te talrijk, te belangrijk en te moeilijk. Het is dan ook de bedoeling om deze eerste bijeenkomst te doen volgen door andere Congressen, en zoodoende langzamerhand het geheele onderwijs te behandelen.

Het bestuur achtte het wenschelijk, het eerste Congres uitsluitend te wijden aan de vraagstukken, die thans het meest eene oplossing behoeven. Daarom wordt dit jaar het onderwijs in Suriname en Curaçao niet behandeld, noch ook het onderwijs in Ned.-Indië in zijn vollen omvang".

Behandeld zullen worden de volgende onderwerpen:

I. In hoever is samensmelting van het onderwijs ten behoeve van alle bevolkingsgroepen in Ned.-Indië wenschelijk en mogelijk?

a. Hoe moet deze samensmelting tot stand komen?

b. Voor zoover geen samensmelting wenschelijk of mogelijk is: welke beginselen moeten dan gelden voor het lager en het voortgezet onderwijs voor de niet-Europeesche bevolkingsgroepen? Inleiders: H. C. F. Bort, oud-adviseur voor Chineesche zaken in Ned.-Indië; C. Lekkerkerk, inspecteur Inl. Ond., A. van Witzenburg, oud-Indisch onderwijzer

II. Welke plaats behooren bij het onderwijs in te nemen eensdeels de inheemsche talen, ook het Chineesch en Arabisch, anderdeels het Nederlandsch? Inleiders: A. G. Boes, oud-inspecteur Inl. Ond; H. J. Borel en raden Mas Suardhy Suryaningrat, Javaansch letterkundige.

III. Op welken grondslag moet de onderlinge aansluiting van lager en voortgezet onderwijs, en die met inrichtingen van hooger gaand onderwijs berusten: Inleiders: prof dr. J. Boeke, hoogleeraar te Leiden; J. Habbena, oud-inspecteur Inl. Ond. en dr. H. D. Tjeenk Willink, dir. Kol. Landbouwschool te Deventer.

IV. Welke beginselen zijn de leidende bij het onderwijs van wege de christelijke zending ten behoeve van de niet-Europeesche bevolkingsgroepen.

Welke verhouding behoort tusschen Regeering en zending te bestaan ten opzichte van het toezicht op het onderwijs? Inleiders: dr. N. Adriani, afgev. van het Ned. Bijbelgenootschap; H. Colijn, lid Eerste Kamer (alleen voor de tweede vraag), en Pater F. G. J. M. van Lith, directeur van de R. K. Kweekschool te Moentilan.

V. Moet het M. U. L. O. in Ned-Indië alleen zijn eind-onderwijs, of behoort het ook te zijn voorbereidend onderwijs?

Hoe moet dit onderwijs zijn ingericht? Inleiders: H. Colijn (alleen voor de eerste vraag); J. den Hollander, Ind. onderw. met verlof, en J. Jonkers, Ind. leeraar M. O. met verlof.

VI. Hoe moet het onderwijs voor meisjes, behoorende tot de niet-Europeesche bevolkingsgroepen, worden ingericht?

Welke plaats behooren bij dit onderwijs in te nemen: eensdeels de inheemsche talen, ook het Chineesch en Arabisch, anderdeels het Nederlandsch?

Zijn voor dit onderwijs internaten noodig?

Zoo ja, op welken grondslag?

Is het gewenscht meisjes uit de niet-Europeesche bevolkingsgroepen tot onderwijzeressen op te leiden?

Zoo ja, hoe moet dit geschieden? Inleiders: A. Limburg, Arr. Schoolopziener, oud-directeur der Kost- en Dagschool voor dochters van hoofden en aanzienlijken te Tomofron, en mej. M. S. van der Willigen, Indisch onderwijzeres met verlof.

VII. Moet aan onderwijzers, behoorende tot de niet-Europeesche bevolkingsgroepen een ruime plaats worden toegekend, ook bij het onderwijs dat gegeven wordt met het Nederlandsch als voertaal?

Is hunne opleiding, met steun van Staatswege, ook in het moederland gewenscht?

Op welke wijze behoort deze opleiding te worden geregeld? Inleiders: Badinga Dablan Abdullah, Maleisch onderwijzer; Th. J. A. Hilgers, oud-Indisch onderw., en D. Koelewijn, directeur van de Prot. Zendingskweekschool voor de vorming van inl. onderw. te Djokjakarta.

Dh. J. L. J. F. Ezerman, adviseur voor Chineesche zaken te Batavia, is verzocht een advies te geven bij de punten I, II en VI, wat betreft het onderwijs aan Chineezen, dr. D. A. Rinkes, adviseur voor inlandsche zaken, wat betreft de inlandsche talen en het Arabisch.

Aan Raden Kamil, adjunct-inspecteur voor het Inlandsch onderwijs te Samarang, is een algemeen advies gevraagd.

In het dagelijksch bestuur heeft o.m. zitting dr. O. J. Vinkesteyn, inspecteur der Gymnasia alhier. In de lijst van leden van het Eere-comité troffen we o.m. de namen van Dhn.: mr. L. J. M. Basquin, hoofdinsp. v. h. Rijkstucht en Opv. we zen; W. H. Bogaardt, lid van de Tweede Kamer, en mr. J. A. Loeff, lid der Tweede Kamer, oud-Min. van Justitie.

De Bevrediging.

Wat men bij de Grondwetherziening van 1887, ondanks de ijverigste pogingen, niet heeft kunnen bewerken, staat thans bereikt te worden; de wijziging bij gemeen overleg van het onderwijs-artikel G. W.

Uit het communiqué der Staatscommissie, op Oudejaarsdag van 1913 ingesteld, blijkt, dat de commissie tot overeenstemming is gekomen in zake de redactie van een nieuw art. 192, met bijbehoorende toelichting omtrent de wetsontwerpen tot uitvoering van dat grondwets-artikel enz.

En dit alles werd verkregen met de grootst mogelijke meerderheid, wat beteekent, dat slechts een der leden zich op een tegenovergesteld standpunt plaatste.

Dit is inderdaad een zeer belangrijk resultaat dat tot een keerpunt in onze onderwijs-politiek belooft te voeren.

Immers, nu de Commissie tot overeenstemming kwam is het als nagenoeg zeker te beschouwen, dat ook de Kamer het eens zal kunnen worden.

De Commissie toch bestaat geheel uit afgevaardigden en de leiders der verschillende fracties in de Tweede Kamer behooren tot hare leden.

Men mag dus van de uitkomst, die in de Commissie verkregen werd, het beste verwachten.

En dit niet slechts wat de redactie van art. 192 betreft maar ook ten aanzien der ontwerpen, die daarmee verband houden.

Met groote belangstelling zullen de andere bizonderheden worden tegemoet gezien.

De onderwijs-strijd heeft in lang onze politieke toestanden beïnvloed, verscherpt en beheerscht, dan dat men er zich niet algemeen over zou moeten verheugen, als straks de angel der ongelijkheid en onbillijkheid daaruit verwijderd wordt.

Voor een verbitterden strijd zal dan een loyale wedijver in de plaats treden, wat aan het onderwijs in 't algemeen niet anders dan ten goede kan komen.

Ook de staatkundige strijd moet er bij winnen, nu de zoogenaamde palstaandersgeest zijn tijd blijkt te hebben gehad.

En overeenstemming ten aanzien van art. 192 sluit tevens in dat ook omtrent de kiesrecht-regeling het pad kan worden geëffend.

Zonder wijziging van het onderwijs-artikel zou er van de Grondwetsherziening niet gekomen zijn.

Met de wijziging van dat artikel lijkt de herziening vrijwel verzekerd, zijn de kansen daarop in elk geval zeer belangrijk toegenomen.

Het grootste struikelblok is door den arbeid der Commissie uit den weg geruimd.

En buitendien mag wel als vaststaand worden aangenomen, dat men Rechts *niet minder* oprecht naar een andere en betere electorale regeling verlangt dan Links.

Zoo opent zich door het werk der Onderwijs-Commissie een nieuw verschiet in de staatkundige geschiedenis van ons land, en heeft het door haar verkregen resultaat de beteekenis van een evenement.

Zij, die zoovele jaren voor het goed recht der bizondere school streden en daarvoor hun offers brachten— offers in velerlei vorm — hebben niet tevergeefs de hitte van den dag gedragen.

(*Het Centrum*)

De wijste partij.

De Raad van Amsterdam heeft toch de wijste partij gekozen inzake het ontslag van den onderwijzer De Jong, schrijft de *Residentiebode*.

Lang is er gedebatteerd, maar 't slot was, dat de raad een motie Matthijsen, om den heer de Jong te handhaven (of liever hem op de lijst van „bij voorkeur" benoembaren te plaatsen) met 23 tegen 14 stemmen heeft verworpen.

De socialisten hebben dus niet veel aanhangers kunnen vinden. Ja, zelfs wethouder Vliegen viel zijn partijgenooten af „om de openbare school niet in opspraak te brengen."

't Zou ook een fraaie geschiedenis zijn geweest, als de Raad door aanneming der motie verklaard had, dat iemand, die, met verwaarloozing van alle beginselen der „christelijke en maatschappelijke deugden" als onderwijzer optreedt in Amsterdam...... „bij voorkeur benoembaar" is!

Postspaarbank.

Gedurende de maand Februari

Kantoren.		Ingelegd	Teruggehaald
Willemstad		f 10.941.69	f 8.451.11
2e district	Curaçao	61	500.75
3e „	Curaçao	—	—
4e „	Curaçao	4	—
5e „	Curaçao	5	—
Oranjestad	Aruba	535 50	500.
8e „	Aruba	10	—
Kralendijk	Bonaire	928.58	251.50
Rincon	Bonaire	—	—
Philipsburg StMartin		997.50	260.00
Oranjestad St Eust.		246.50	146.50
Bottom	Saba	17.50	625.00
Windwardside	Saba	91.75	—
Totaal		f 13,839.02	f 10,784.86

Honorable Distinción.

Recomendando la Emulsión de Scott no se hacen promesas imposibles. Pero en todo caso su eficacia va asegurada por la opinión de miles de médicos en todas partes, muchos de ellos hombres de prestigio que no prestarían su nombre sino se tratara de una preparación de indiscutible mérito.

„Desde hace mucho tiempo hago uso de su Emulsión de aceite puro de hígado de bacalao de Noruega con hipofosfitos de cal y de soda y glicerina, en las enfermedades en que está indicada. Por su bondad y por el buen resultado que me ha ofrecido su empleo, la recomiendo y continuaré recomedándola."

Dr. Francisco F. Feo, Caracas, Venezuela. 4

HAVEN-NIEUWS
VAN 29 APRIL – 13 MEI.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Caracas	H Bichborn	30 „	New York	30 „	New York
Zulia	S S Morris	27 „	Maracaibo	27 „	New York
Merida	A Johanson	30 „	Maracaibo	1 Mei	Maracaibo
Luna	G P Vos	14 Mei	Amsterdam	15 „	New York
Merida	A Johanson	8 „	Maracaibo	3 „	Maracaibo
Maracaibo	P W Johnson	6 „	New York	6 „	Maracaibo
Merida	A Johanson	5 „	Maracaibo	7 „	La Guayra
Merida	A Johanson	10 „	La Guayra	11 „	Maracaibo
Maracaibo	P W Johnson	11 „	Maracaibo	11 „	New York
Philadelphia	G W Goodman	11 „	New York	11 „	La Guayra
Pr der Nederl.	J C Metus	10 „	New York	11 „	New York
Siena	A Dapasano	1 Mei	Colon	1 Mei	Génova
Seythian	J G Martin	6 „	Liverpool	7 „	Pto Columbia

Schoeners	Aankomst	van	Schoeners	Vertrek	naar
Conformidad D	29 April	S Domingo	*Maria Leoncita*	29 April	Aruba
Clara C	29	Rio Hacha	*Sirena H*	30 „	Cumana
Estelle H	29 „	Aruba	*Marina*	28 „	Maracaibo
Diana V	29 „	Vela deCoro	*Gloria V*	29 „	Maracaibo
Virginia D	30 „	S Domingo	*Maracaibo V*	29 „	Maracaibo
Victoria D	30 „	S Domingo	*Brion H*	29 „	Maracaibo
Maria D	30 „	S Domingo	*Maria H*	29 „	Maracaibo
Gacela H	1 Mei	Maracaibo	*Mina V*	30 „	Maracaibo
Silfide H	1 „	Rio Hacha	*Perla de Ozama*	1 Mei	Sto Domingo
Rosa Maria H	1 „	Aruba	*Estelle H*	5 „	Isl Barlovento
Aura H	2 „	Maracaibo	*Rosa Maria H*	4 „	Pampatar
Alix H	2 „	Barbados	*Sirena*	6 „	Rio Hacha
Amadeo V	3 „	La Guayra	*Aliance*	8 „	St. Martin
Reina	4 „	Rio Hacha			
Ana Sofia V	4 „	Pto Cabello			
Aliance H	6 „	St Martin			

Aanstaanden Dinsdag wordt 't Engelsch stoomschip ARUBIAN van de Leyland-Line hier verwacht.